практ. конф. — № 7(9). — М., Изд. «МЦНО», 2017. — С. 66-70.

2. Заиченко Н.У. Интегративный подход в преподавании психологии / Н.У. Заиченко. – М.: Флинта, 2013. – 384 с.

3. Карандашев В.Н. Методика преподавания психологии / В.Н. Карандашев. – СПб.: Питер, 2008. – 250 с.

Наливайко Олексій Олексійович
м. Харків, Україна

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ФОРСАЙТ ДОСЛІДЖЕННЯ В ОСВТІ

У сучасному світі, з його надзвичайно ускладненими процесами взаємодії у суспільстві, потрібно докладати все більших зусиль для відстежування та розуміння оточуючої дійсності. Виключенням не є освіта, де процеси трансформації відносин проходять не так жваво, як у інших галузях суспільного життя, але, якщо здобувач освіти хоче залишатися на «передовій» глобальних процесів трансформації суспільства, то він зобов'язаний від моменту початку свого освітнього шляху почати прогнозувати подальший розвиток як своєї індивідуальної діяльності, так і враховувати глобальні виклики та зміни, які неодмінно чекають на нього у майбутньому. Людину завжди цікавило майбутнє. Очевидно, що впевненість у ньому є необхідною умовою ефективної діяльності в даний час. Сучасний розвиток стратегічного планування, прогностики, прикладного прогнозування, різних форм наукового передбачення заклав основи сьогоднішнього розуміння

майбутнього. Для вирішення цієї проблеми у нагоді може стати така технологія як форсайт дослідження (проектування).

У контексті вищезазначеного можна навести приклад Проекту Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки, де сказано, що: «модернізація і розвиток освіти та науки повинні набути випереджального неперервного характеру… Необхідно прогнозувати тенденції розвитку системи освіти з використанням математичних та статистичних методів задля гнучкого реагування на всі процеси, що відбуваються у світі і в Україні» [1].

Розглянемо більше детально, що саме собою представляють форсайт дослідження (проектування). Foresight (*анг. передбачення*) зарекомендували себе як найбільш ефективний інструмент вибору пріоритетів у сфері науки та технологій, а в подальшому, і стосовно більш широкого кола проблем соціально-економічного розвитку. За результатами форсайт проектів формуються масштабні національні та міжнародні дослідницькі програми, зокрема, Шоста і Сьома Рамкові програми з наукових досліджень та технологічного розвитку ЄС, бюджети яких склали, відповідно [5].

Б. Мартін розглядає форсайт як результат розвитку різних форм наукового передбачення таких як стратегічне планування, прогностика, футурологія тощо [3].

Т. Бєляєва, І. Коз'єва визначають форсайт як унікальну технологію, яка фактично знижує невизначеність періоду передбачення і, спираючись на колективні зусилля учасників процесів, дозволяє створити цільовий образ майбутнього. Автори зазначають, що до характерних особливостей форсайт проектування можна віднести:

- інтеграцію зацікавлених сторін для реалізації поставлених цілей та пов'язаних із цим завдань;
- підвищення ймовірності бажаних подій;
- посилення позитивних тенденції, де зацікавлені сторони запобігають негативному впливу можливих несприятливих подій та явищ на майбутні процеси [2].

Важливо відзначити, що фахівці з форсайт проектування зазвичай зосереджені на розробці методології та проведенні дослідження і не впливають на реалізацію їх результатів. Спонсори форсайт проекту (державні або приватні установи) рідко укладають контракти на подальші дослідження, спрямовані на реалізацію досягнутих результатів (наприклад, Національна програма форсайта «Польща 2020»). Тим не менше, деякі проекти по передбаченню закінчилися практичним застосуванням їх результатів, тобто для формування національної та регіональної політики в сфері інновацій та планування (наприклад, в Японії і Південній Африці), запуск нових дослідницьких програм на національному або регіональному рівні (наприклад, в Великобританії, Чеській Республіці, Польщі). Крім того, результати прогнозування були застосовані для введення змін в існуючі механізми фінансування проектів, наприклад, в Німеччині та Франції [4].

Щодо освітніх форсайт проектів, то тут можна відзначити вітчизняне дослідження підготовки пропозицій щодо пріоритетних напрямів науково-технологічного розвитку України на 2021-2030 рр. Підготовка пропозицій здійснюватиметься шляхом проведення форсайт досліджень, де експерти мають відповісти на питання анкети, які у подальшому будуть зведені, оцінені та представлені робочій групі для вибору пріоритетів

розвитку. Надалі рішенням робочої групи в основу майбутніх пріоритетних напрямів науково-технологічного розвитку в Україні покладені завдання Цілей Сталого Розвитку для України (http: // un. org. Ua / images / SDGs _ National Report UA _ Web _ 1. pdf).

Список літератури:

1. Проект Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf

2. Belyaeva, T. A., & Kozeva, I. A. (2014, April 18). Regional economy's innovative development forecasting. Yu. Vertakova (Ed.), Actual problems of the modern society: 4th International Scientific and Practical Conference, SWSU. Kursk, 97-100 (in Russ.)

3. Martin B. Research Foresight and the exploitation of science base. HSMO, London, 1993.

4. Poteralska, Beata & Sacio-Szymanska, Anna. (2013). Evaluation of technology foresight projects. European Journal of Futures Research. 2. 10.1007/s40309-013-0026-1.

5. Sokolov, Alexander. (2007). Форсайт: взгляд в будущее / Foresight: A Look Into the Future. Foresight Russia. 1. 8-15. 10.17323/1995-459X.2007.1.8.15.